Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại học Cornell)

SỐ THỨ 1580 — NGÀY THỨ SÁU 9 MARS 1923 — NGÀY 22 THÁNG GIÊNG ANNAM NĂM QUÝ-HỢI — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA
Adresse télégraphique :
LUCTINH — SAIGON
GIÁ BÁN
	Đông-Pháp	Mười-quốc
Một năm	12$00	18$00
Sáu tháng	6$00	8$00
Ba tháng	3$00	4$00
BẢN LẺ MỖI SỐ... 0$05
Mua báo thì hễ trả tiền trước mà thôi
Báo ngày 15 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn
(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)
JOURNAL QUOTIDIEN
NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES
PADRESSER :
A Saigon : aux Bureaux du Journal, rue Catinat, 125-127
(1er étage)
A Hanoi : aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris : chez M. M. Maysonne & Cie, rue Tronchet
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.
Tout chèques et mandats qui sont bâtis ce jour de M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, sẽ đều đã đăng bảo thì 62 cho M. CÔ-HOÀNG-KIỤ, chủ bút.
DÉPOT LÉGAL
IndoChine
N° 876

PHÁI-BỘ NAM TẠI PHÁP
với Phái-bộ Pháp tại Nam

(Tiếp theo)

Cho được biết rõ cái tình-hình kinh-tế nước ta, thì khi tới nơi, các ngài đã đi thăm những xưởng kỹ-nghệ và những đồn-điền lớn trong nước như là thuốc lá Hanoi, nhà máy giấy Đáp-cầu, mỏ than Hongay cùng những nhà kỹ-nghệ lớn ở Haiphong. song việc quan trọng nhứt cho vấn-đề khai thác ở Đông-pháp là việc trị thủy việc tháo nước ở những nơi đồng sâu, việc đào sông dẫn thủy vào những miền khô ráo lúc như các mảng nước mà các ngài đến khánh-thành tại Vĩnh-yên ngày thứ bảy vừa rồi, toàn là những vấn-đề có ghi ở trong chương-trình của quan Thượng-thọ đã đệ trình tại Nghị viện. Những việc ấy mà làm xong thì thật là một cái nguồn lợi vô tên cho các nông-gia từ Nam chí Bắc vậy. Việc đắp đê khỏi công đã hơn mười năm nay thì bấy giờ đã xong rồi, cái nạn thủy-lao không phải lo sợ như xưa nữa. Còn việc cho sông tháo nước ở những miền trũng thấp thì ở Nam-kỳ khởi công đã bốn mươi năm rồi, số tiền chi phí về việc ấy, cả thảo như bài, điền-vấn của quan Toàn-quyền Baudoin đọc trong khi khánh-thành mảng nước Vĩnh-yên thì phải tốn một trăm triệu quan, cái bề dài các sông đã đào được công là 2520 kilomètres và cái số đất đã đào lên nước chừng 120 triệu thước đất; như vậy thì to hơn cái số đất đã đào ở sông Suez (Tô-đi-sơ-kê) lên ngày trước. Nhờ về các sông ấy mà mỗi năm ruộng nương ở trong kỳ khánh thêm được ba vạn mẫu tây và số thóc gạo xuất cảng thêm được mỗi năm chừng hai vạn tấn. Vậy mà công việc làm phải đến hai năm nữa mới xong. Những việc đặt ống thông thủy cho những miền ẩm thấp như ở Nam-kỳ đã nói trên kia, ở Trung-kỳ, Bắc-kỳ đã làm rồi hoặc sắp làm, cũng là việc đào sông lấy nước vào những miền khô cạn đang lúc hoặc sắp khởi công, đến khi xong rồi thì các thực-điền thêm ra được kể hàng mấy mươi vạn mẫu nữa.

Những công việc khai thác đó làm cho các Đông-pháp kể xét nhiều, đây là nói đại khái cho biết vấn-đề ấy quan-trọng cho tiền-đồ nước ta là đường bao và cái mục-đích của các phái-viên sang đây là thế nào. Vì muốn hiểu bạch sự ích lợi cho nền kinh-tế mai sau nầy mà thành ra nói hơi xa điều đề bài nầy một ít.

Bốn ông nghị Pháp đi phái-bộ sang ta đây thì có M. Outrey là nghị-viên xứ Nam-kỳ, chắc ai cũng biết tiếng, trước ngài đã làm Thống-đốc Nam-kỳ và Khâm-sứ Cao-mên, còn ba ông kia là M. Perreau Pradier, Valude và Maitre đều là những nhà chính-trị có danh tiếng, đanh tiếng về cái học-thức quảng-bác cũng như các ông nghị khác trong Nghị-viện, chứ không phải như nước mình cứ tiền bạc cao đến đâu là danh tiếng lên đến đấy, còn lời nghị luận, sự kiến văn đủ không có cũng chẳng sao. Ta xem các ông diễn-thuyết một cách rất lưu loát thành tao trong mấy hôm vừa qua, nào ở phủ Toàn-quyền, nào ở phủ Thống-sứ, nào ở hội Khai-trí, nào ở khách-sạn Métropole mà phải cảm-phục cái học thức cái tài năng của những nhà đứng làm đại-biểu cho hàng vạn con người ấy, Ở nước mình thì ta thấy biết bao nhiêu người lúc bình nhựt mở miệng chẳng ra hơi mà đến lúc có *dit cua* văn Pháp bay văn Việt thì thấy đỡ những bài rất là văn-chương, chỉ phải một nỗi là các ngài đọc không sẵn cần, chứ họ đọc ra chữ kia, văn nầy đọc ra văn khác, lại phải lại nhớt ngài đọc ngài lại nghe, cứ lọa chẳng ai hiểu cả, mà hôm sau thì được các báo khen là rất văn-chương rất hùng hồn, cứ tọa vỗ tay rất lâu và rất rất gì nữa.

Ông ngài Maitre đi phái-bộ lại có đem cả bà nghị đi cùng, trên ngực bà có đeo hai cái huy-chương rút qui-báu Chiến-thử và Bắc đẩu bội-tinh mà bà đã được ân thưởng lại trâu-liệu trong khi nhào lăm-thời khán-hộ, trông nom cho các hình binh bị thương. Ông nghị bà nghị đi đến đâu cũng được công chúng hoan nghênh đến đấy. Nói đến đây lại nhớ đến ông phái viên với bà phái-viên Annam kia đi sang ngoại quốc cử chỉ thế nào đến nỗi làm cái trò bề cho công chúng.

Các ông nghị-viên Đại-pháp đi phái-bộ Đông-pháp phen nầy tất là được việc lớn cho cả hai nước, vì các ngài có được mục-kích những công việc lớn lao đương trù tính thì mới có thể thuật lại cho nghị-viện hay được. Như lời ông nghị Maitre đã nói trong bữa tiệc của Hà-thành đãi tại khách-sạn Métropole vừa rồi cũng nhớ cuộc chiến tranh vừa qua mà bên qui-quốc mới được nhiều người chả ý đến cối Đông-pháp nầy, trong bao lâu hằng bị quên nhãng trong chính-giới thương-giới không mấy nhà biết đến. Cũng nhờ mấy vạn binh lính đa vàng xen vai với bạn binh lính Langsa ở trên chiến trường cùng nhau vào mình vào nơi đạn lửa, ra sức trừ kẻ thù chung, mà ngày nay ta đã được cái hân hạnh của Thượng quốc để mắt đến ta. Nay ta lại được thêm mấy ông phái-viên của Nghị-viện đến quan-sát tận nơi mục kích cái chân-tình của bên xứ thì khi trở về nghị luận ở những việc ở Đông pháp tất có giá trị hơn nhiều, mà cái phải bênh vực cho thuộc-địa lại thêm đông đúc hơn nữa.

Chắc rằng các ngài khi trở về đến qui-quốc vẫn còn nhớ đến những cảnh ngày-nga tráng-lệ của Đông-pháp như Đế thiên Đế-thích, ở Cao-miên; lăng tẩm các bực đế-vương, ở Trung-kỳ, các động các đảo không đâu sánh tày ở Vịnh Hạ-long mà thường cổ-động cho người Đại-pháp biết đến dân xứ nầy là dân vẫn có văn-học, có lịch-sử chứ không như mấy xứ thuộc địa man di ở châu Phi hay châu Úc.

Vậy ta đâm mong rằng cái chương-trình khai thác của quan Thượng-thọ Albert Sarraut đến ngày đem ra Nghị viện bàn luận thì các phái viên đã sang đây, sẽ đem hết sự duyệt lịch tài năng của các ngài ra mà nghị luận cho Nghị viện Đại pháp đồng thanh chuẩn y, như vậy thì cái nền kinh tế của ta mới thật là có cơ bước vào thời kỳ tấn bộ vậy.

V. T.

Rút *T. B. T. V.*

TIN LÀNH

Mới nghe M. *Cậy* cho hay tin lành rằng ông *Nguyễn-đăng-Khoa*, được cấp bằng lâm cai-tổng tại lũng ở châu-hành Thủ-dầu-một.

Ông *Khoa* thật là một viên chánh-tổng rất xứng đáng, là vì ngài có biết chữ Tây chữ Nam, lại tánh tình hòa nhã, cư xử với mọi người hằng giữ lễ nghĩa, chớ không lấy trước phiền làm trọng.

Bổn-quán đồng-nhân nhứt là *Trần-văn-Chiêm* và *Nguyễn-tử-Thức*, lấy làm vâng cho ông tổng *Khoa* và cầu xin cho Ngài được vạn sự như nguyện.

Bổn-quán.

Ta chớ nên coi phép dạy đỏ con trẻ
Chôn gia-đình là phép thường

Chắc rằng con người ta nên hư, hay dở, đều do ở gia-đình giáo-dục mà gây nên; gia-đình giáo-dục là một môn học tối-cần-tối-yếu, cái đạo-lý thường-thường-thiết cho đến cả người trung-lai rất nhiều. Muốn nâng đức nên một thế con người có tư-cách hoàn-toàn, tất phải để trong về phép gia-đình giáo-dục, đài mài cho, trang điểm cho, mới là....

Cái thời-kỳ gia-đình giáo-dục không những là một thời-kỳ có quan thiết về sự nên hư của hàng thiếu-niên, cũng có một đời người, mà sự nên hư đều có quan-thiết cho đến cả một gia-tộc, một quốc-tộc nữa; lại không những sự nên hư quan-thiết chỉ có một gia-tộc, mà quốc-tộc bảy giờ thôi đâu, mà sự nên hư hãy còn quan-thiết đến một gia-tộc, một quốc-tộc tương lai không phải ít. Con người mà là con người hữu-ích, quốc-dân mà là quốc-dân hữu-dụng trong một nước mới nhà, đối với một phế mới giống có cái trách nhậm cao-thượng, nếu nhất đi cái khoái giáo-dục chốn gia-đình, thì đâu mai sau có trăm khóa ngàn khóa đi nữa, ta cũng đâm đoàn cho rằng phần nhiều đã thành cái hạng người vô-bổ trong nước. Ôi, cái môn giáo-dục chốn gia-đình đối với bọn thiếu-niên, thật có quan hệ lớn lắm thay!

Quốc-dân mình từ xưa, học-thuật lấy không hoàn-toàn, tư-cách lấy chưa đứng đắng, mà phép gia-đình giáo-dục đối với thiếu-niên lại cho là một trách nhậm của từng người phải lưu-tâm đó. Tục-điển ta vô cùng rằng: « Dạy con dạy thuở còn thơ, dạy vợ dạy thuở ban-sơ mới về ». Thế đủ hiểu quốc-dân mình hồi xưa lấy làm lưu-tâm về phép dạy đỏ con trẻ chốn gia-đình không phải là một phép thường; lại phép dạy đỏ con trẻ chốn gia-đình không phải là một việc thường-thường mà thôi đâu, mà lại là một phép tối cần lắm cho người tất phải trau dồi tư-cách hoàn-toàn, mà cũng phải trau dồi cái tánh-cách lắm cho thảo, lắm tôi ngay, thương đến nước, thương đến nhà, trăm năm, năm ngày, phải có công gì trong sẽ sách, đanh gì với nài sáng; thế là điều trịnh-trọng về phép dạy đỏ con trẻ của người mình hồi xưa vậy.

Từ sớm hôi đến vầng, lòng người chân cả, dân dân cũng đều ông ông đa nhân nhũng đại khán. Cái phong-chào đại-đại khẩn-khẩn, danh-danh lợi-lợi, cái nhân sắc của con mới mẻ kia, nó bắt con người quay bước về mặt đằng sau; bước đường lập-thân của con người con bấy giờ cũng chỉ trọng về đấy thôi. Một ngày một lớn quen, thì tất-nhiên mỗi ngày phải mất nhiều sản nói cái đạo-lý khẩn-khẩn, danh-danh, lợi-lợi ấy mà hóa ra cái phép gia-đình giáo-dục của dân mình không còn cần đáng đến, lưu-tâm đến nữa: miễn lãnh được một bộ y-quan của trưởng-đình, hướng đánh-chang các trưởng-đình, thế là hoàn-toàn một thể làm con người đã đối với giống nòi là vinh-hiển, đối với tổ-tiên là rạo-rỡ đi cho. Ôi, kia phong-tục, kia lễ-nghĩa, kia gia-phong, kia quốc-tuý ư... còn mong sáng chi nữa. Ấy có phải nếu có công-thiệp về cái phép trau dồi tánh-cách bậc thiếu-niên đáng?

Ai là bực thương-lưu, ai là nhà giáo-dục, có lưu-tâm đến cùng!...

Trung-Trực

Võ-tuyến điện

Paris, ngày 5 Mars 1923.

Ăn trộm

Thành Rome (1-te-li) ăn trộm toàn vào dinh Sứ-thần A-lo-mãng mà lấy đồ. Hai đứa gian bị bắt.

Phái-bộ xe hơi

Phái-bộ xe-hơi chạy ngang đồng cát ở Tombouctou trở về đã đến nơi.

Thành Londres

Hai quan Thượng-thọ Anglê vừa cùng chức đại-thần sắp phải cáo từ chức đại-biểu dân theo luật nước. Nay ra trình cử nghị-viên phòng chúng-nghị thời không đắc cử.

Ngày 6 Mars 1923.

Lính khóa 1921

Lính Sơn-đã khóa 1921 gần hạn đến ngày 31 Mai mới mãng khóa.

Tạ thế

Tin thành Munich báo: Ông Meyer Sứ-thần A-lo-mãng ở thành Paris tạ thế.

Bordeaux, ngày 7 Mars 1923.

Khóa 1921

Ông Maginot, Binh-bộ thượng-thư mới gửi tôa Nội-các hôm thứ ba rằng ngài có ý muốn gia hạn khóa lính năm 1921 đến ngày 31 Mai.

Sở thâu xuất

Phòng chúng-nghị bên Đức-quốc đã tính để làm cho sở thâu xuất năm 1923 được bình phu.

Nước lụt

Nước sông Seine cũng cứ tràng lên bờ; quan Công-bộ thượng thư yết thị cho dân hay rằng đã sắp đặt mà ngừa nước lớn rồi, dân không cần gì lo sợ.

Nước sông Loire cũng tràng ra làm cho hiệu tích trong xứ rất nguy; phía dưới thành Angers, xe-lửa không chạy được.

Ông Cuno diễn-thuyết

Các bào A-lo-mãng sắp đặt trước; bài đã-thuyết của quan Tổng-thống sẽ đọc ngày mai giữa phòng quốc-hội, mục-đích để tỏ cho ngoại bàn biết rằng dân A-lo-mãng đông một lòng chống chỏi cùng các đều tàn nhẫn của Langsa và Banh-giri.

Ông Mayer tạ thế

Tin thành Munich: Ông Mayer, Sứ-thần A-lo-mãng ở thành Paris đã tạ thế trong một nhà thương nhà-thế; các Thượng-thọ đã đoán rằng không thể nào cứu khỏi được.

Quan Sứ-thần Langsa ở thành Bei-lanh có đến viếng quan đại bộ ngoại-giao A-lo-mãng để tỏ lòng phân ưu.

Thành Bochum

Những giấy tờ bắt được ở tại phòng Thương-mãi Bochum chứng rõ rằng thành ấy là nơi A-lo-mãng hiệp lực để lì chống cách thế chống cự với binh Đông-minh!

Cuộc thông-thương ở kinh sông Rhin được mở rộng như thường.

Tin Gò-rée

Quan Ngoại-giao bộ thương-hạ Gò-rée trả lời cho hội Hồng-thập-tự, về nghị-định hoãn việc đưa tù giặc Tuyệt-kỳ về xứ, thì nói rằng Chánh phủ Gò-rée phải cho cho Tuyệt-kỳ hết việc đây đến Gò-rée đã xa rồi mới cho tù Tuyệt-kỳ về xứ được.

CẢM TẠ

Tôi hết lòng cảm tạ Hương-chức cùng chư vị có lòng sốt sắng đến giúm giúp từ ngày từ giờ cho đến ngày đưa linh cữu cha nhọc thân tôi là ông Võ-minh-Nguyệt đặt Thu, ra đến phần mộ tại làng Chánh-hiệp: Vì trong lúc đó tôi mắc bận việc nhà nhỏ mà tạ ơn cho hết.

Cái ơn chư-vị và Hương chức cảm phiền; tôi rất cảm ơn.

Nghĩa tử Pierre THINH.

Hướng truyền

Cọp sống ăn tết

Mới rồi ở các miền nhà quê có cọp ra. Tại làng An-sơng tối hôm 28 tháng chạp có nhà kia ở nơi xâu nhứt, hôm ấy mới con cọp vào nhà kêu nhà nữa đêm bắt một đứa con gái mười ba tuổi. Con ấy hiện đang chiến đấu với mẹ nó mà cọp vẫn đem luôn cả chiếu liền người. Khi đã biết được đánh mỏ và đông người đuổi theo nó thì nó thả con bé ấy ra, nhưng còn tiếc mồi, nên cắn một miếng mất nửa cái cổ rồi bỏ đó mà đi; người ta lấy cái thây ấy đem chôn thời con cọp còn ra luôn hai ba đêm ở nơi mà chôn con bé ấy, mà bươi đào kiếm mồi, nhưng bị ở nơi ta phòng giữ, thợ nó lại đi lẩn nơi xóm chùa thuộc địa-phận làng Thanh-La-Vân-Xã vào nhà mụ trôm kia hãi mất một người đàn-bà trong khi ban đêm ngày mồng hai tết. Người đàn-bà nầy đang ngồi với hai đứa con nhỏ; bà mẹ con giữa một chiếc chiếu, cọp vào đem luôn cả ba. Khi ra đến sân hai đứa con rớt xuống, khóc lên, người chồng nghe tiếng chạy ra đuổi cọp, thì cọp để bấu họng người đàn-bà mà tha đi mất. Nơi ấy quanh quẻ xóm làng đều xát nộn phải đi báo tin hết một vài giờ, làng mới cho sáu mươi tên dân cùng mác rựa rồng mồ vào tìm cái thây ấy, thời thấy một con cọp to lớn đang đi ăn bết mới tay, một chơn. Cọp thấy người đến đuổi chẳng có ý gì sợ hãi, mà người cũng chẳng dám đến gần, chỉ đứng xa chung mới trăm thước mà đánh cồng gõ mà là cái khám cổ rái họng, thời cọp mới chịu bỏ thây ấy mà thẳng thình đi. Làng đem thây về chôn ở nơi cây trường, thì tối ấy cọp liền ra tận nơi làng Thanh-lâm phương lấy vào nhà người mà phá, phải đuổi mới đi. Cọp khuấy hại dân như thế, mà chẳng biết quan huyện sở tại có bắn vợi quan trên mà xin trừ cái hại ấy chăng?

NÊN PHONG-HÓA
THẾ NÀO MÀ SỬA CÁCH ĂN MẶC CHO ĐẸNG

Tệ thường thấy nhiều nhà báo hay chánh-nơm về cách ăn mặc cho đẹp đẽ Nam-kỳ phải lấy phẩm giá, nhưng mà cũng không thấu tai những kẻ mê-muội kia. mà đều cho lợi vào tai chẳng nói lại đem lòng hờn ghét. Để biết rằng ai có tiền ăn mặc tùy thích, lên cách nào cho vừa lòng mình muốn, ấy là lẽ tự-do; nhưng mà cũng phải tùy theo phẩm giá mình, chớ nên bắt chước « cáo đội lốt hổ », hễ thấy ông quan nào ta mặc cái áo gì đó coi bảnh, thì về chợ tìm tìm cho đặng thứ hàng đó cũng hoa cho giống mà đặt hết bề là bao nhiêu, miễn cho vừa lòng chưng diện là đủ, phô cho mỉ-đời đời nghỉ-ngơi. Có khi ăn mặc đã đủ rồi còn thiếu một đều là nước da trắng tốc hoe, ý cũng chưa thích; phải tìm cho ra thứ nước thuốc chi nhuộm làm cho vàng tóc, mua lấm (thứ kêu nôn tóc) nôn tóc cho quác, phân đổi vẻ cho trắng, sau thao cho đỏ; chưng đó mới thích chí, rồi mới dọ thăm sơi chỗ nào nơi nào có con gái cho tốt, sắc đẹp mình, mà đến thả dong phô-trâm, may có gặp đặng cô nào như ước thì đem những đồ trắng gió, nguyệt hoa; bằng có nào chẳng nghĩ nói nặng lời, thì lôi cái mặt mốc, mày lý đó mà đi cổ khác. Chớ cũng cứu chịu bỏ tánh. Ôi! Tôi nghiệp cho mấy kẻ như tánh, hễ nghe kiêu thì mê, rồi trăm việc gì cũng đến nghe lời, không kể đến mọi chu rằng đay. Nếu mà tệ có thể trở nên mối người đàn-bà con gái như thế, tệ chẳng hề chịu ngo ngoáy những quân chó-điếm mão-đáng ấy là loại vi-trùng làm hư nên phong-hóa. Tục rằng: « Chỉ mà chiếu ánh, thì chẳng phải là vàng ».

Chi em ơi, cố thân!

Bạch-Thủy.

Đông-pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Vụ sát nhơn ở Dakao

Chư-tôn *Gò-vấp* trưởng cũng còn nhớ vụ tên Đoàn-văn-Ngưu giết người lính Sơn-đã Francisque.

Tay phóng quan Bồi-thẩm, tên Đoàn-văn-Ngưu khai hết, nhưng tên còn có lòng nghi cho Ng-thị-Liễu là tánh nhân cầu tên Ngưu ở bắt tại nhà hàng Massiac chắc nó xuất biểu giết đây. Khi giết tên Francisque chết rồi thì Thị-Liễu trốn mất.

Linh đi tìm kiếm hoài không ra; chẳng để mới chiều hôm kia có lính Mat-đô-Thuc ở quận thứ ba, đi ngang đường Paul Bert lại gặp Thị Liễu ở góc đường Ký với đường Frostie. Tên lính đó bắt Thị-Liễu dam về bót rồi giải sang cho quan Bồi-thẩm.

Ăn trộm cảng ngày cảng lừng lẫy

Trong đêm 5 lấy rạng mất 6 lấy có bọn gian-manh nào chưa biết vào nhà Ng-văn-Luận làm bành mi ma cay tê lấy 1050 đồng bạc và đồ nữ-trang giá đáng chừng 67 đồng. Tới chiều hôm kia Ng-văn-Luận mới hay bị ăn trộm nên vào đơn thưa lại bót quận thứ nhì.

Nạp tiền mất lộ

Ai nói rằng thói « nạp tiền mất lộ » đó đã tiêu diệt.

Mới đây có tên Phu và Tinh đi với một tên nữa đón tên Ng-văn-Hiền cầm xe-bò, biểu ngừng lại đưa cho nó 5 đồng.

Tên Hiền không đưa chẳng nó đánh nhào, rồi.... hiền gió chẳng nó còn đang các bắt với Sơn đã.

Sở phơ ngan

Ng-văn-L...., sở-phơ ở Gocong Lê-văn-D...., sở-phơ ở Lagrandière Ng-văn-H.... sở-phơ ở Pellerin bị buộc vô tội đánh dập tên Trần-văn-Phụng bán gạo ở đường Boresse.

Chó cắn lặt chủ

Có một con chó cái giống Tây, cổ đốm đen lốt lưỡi chạy lại giữa chợ nên M. Le Boucédec bắt cầm giữ đó.

Xe-máy mất

1° — Phan-văn-Lợi làm lon-ton ở nhà máy gạo E.O mới bị mất một cái xe-máy hiệu Labor số 382.372.

2° — Lộ-s-Kieu cũng mới mất một cái xe-máy Labor.

Ai có xe-máy xin chớ nên lơ đãn.

Ai lấy trả lại

M. Vê-văn-Chất đại-biểu cho trăm Annam, nghi-viên bên hội phái-viên đã lo chia ranh đất Trung-kỳ và Nam-kỳ. Ngài ở đã tại « Lục-tỉnh khách-sạn » có khai rằng có làm mất một cuốn sổ nhỏ, Agenda, trong đó có chữ Tây, quốc ngữ, Annam, ngoại bà hằng đã đó có một cây viết chì xanh.

Xổ cu đi

CHOLON.— Linh mới bắt được hôm 5 tây tại đường bến quai du Cambodge, bắt được 15 tên khách đánh cu đi và bắt được 51 đồng bạc.

Tới ca đi lại có ra thai nữa. Linh nổi trùng.

Ép làm đ...!

Tiếu cho nước nào chẳng vậy, cái nghề làm đĩ là cái nghề đã tiện, chẳng nên ép tiếu ai làm nghề ấy, tội vói lương làm vô xã hội nhơn quần.

Mới có một con « phi-phá chẳy » (tì-bà nữ) bọn làm đón bắt ở tiệm cao-lầu đó, tên Sum Oni, 18 tuổi, đến sở Mật-thám tiếu, linh mấy nó bị đánh rồi đánh đấy mình. Hỏi ra thì nó khai rằng chủ nhà nó (Tê-bà) ép nó phải làm đĩ, vì tiền đi đờn hát không đủ. Con Sum Oni không chịu vưng lời, nên chủ nó đánh nó cho đến thác mà vô mình.

Mới con mưa gió nặng nề, Thương gì đến ngọc, tiếc gì đến hương.

Chẳng tôi cha ăn quan trên phạt một cách cho nặng nề.

Vụ hà lạm Cholon

Chẳng cần nhắc lại vưng ai cũng còn nhớ vụ thầy Tang-Lai thông ngôn tòng khách giúp việc tại LS-tây Cholon bị bắt và vụ hà lạm.

Hồi tháng Février thầy Tang-Lai bị giam cầm tại khám lớn, nhờ ông Sarrie là quan Trung-sư giữ án cho được bên ngoài bắt tra. Nên trước ngày Tết Tang-Lai mới về Cholon.

Chẳng để cách ba ngày sau nó Mật-thám cùng quan Bồi-thẩm hay rằng thầy Tang-Lai bắt đã bắt hết. Đang đi tra-tiếu, Hội bàn cân thì ho nói thầy Tang-Lai nó đã xử thêm ba con.

Quan Bồi-thẩm động tin ấy tống trát bắt lại, nên thầy Tang-Lai bị bắt lần quai lại Hà-tiên. Thầy không phải trốn, khi đi nó cho Trang-sư Serie hay mà tại Trang-sư quên bẩm với tôa.

Bà hôn đốt tiệm chạo

Hanoung. — Cái sự vui lắm, nghĩnh xoán vừa qua, chưng có làm chay đang sắp tới.

Thiệt là: Cuộc ăn chơi của người ở chốn thị thiêu liên tiếp nhau hoài. Bữa 13 ở chánh thành Nam-vang đã thấy thiêu-hà nhộn nhàn trông lại nào lâu nào xe chở chệt bộ hành, ấy là khách phương xa về Kim-biên xem cộ. Thiệt là: Dập điều tất-tử giai-nhân, ngựa xe như nước áo quần như nêm. Rồi thay! Tối mười ba rạng mặt mười bốn chưng cả. Các chùa chỗ cha ông Quang-cảng chỗ cha ông Na-tra tam-thái-tử đặng chiêm chưng mình theo sở, chết quên mất bà hôn hay sao. Nên bà gian lối 2 giờ rưỡi khuya phải lửa đốt thiêu ba can phố ở đường mà sống phải tiện trở đã sắt rất to và một tiệm rượu nữa. Kia lửa vừa phát lên ngoa, kẻ lên thất vang, Nào thầy-ra lính mà-ky sơn-đã kéo lại chữa, song thì lửa cái ngọn mạnh quá chảy rượt lối gần sáng mới tắt. May thay! Ở cho đây hàng trữ vì của Chà-và kế một bên mà lửa không bắt qua.

Chết ba bốn giờ riêng ông Bồn không mất cái có, nên ghét đốt nhà chạo rồn hơn. Chớ chả Chà-và vô cùng.

N. P. — Ôi, có chi hiểm nguy ở trong cối trần, cho hằng Thủy-hỏa đạo-lắc. Ai đi! Tháng ấy là tháng năng hạng, nhà là nhà tranh nên ngôn ngôn lửa vô tình, hầu hồ vô thiên-kỷ. Thương tiếc tuồng đi-đoan rằng; bà-hà, cũng nó lệ nào chi hết.

Société des Courses de Saigon
Saison 1922 1923
Deuxième Réunion Dimanche 11 Mars 1923
ENGAGEMENTS
PRIX DES APPRENTIS
Plat, spécial: 1.500 m. environ pour Poneys
Eclatant ex O Song Kéch	46	Natra	46k
O Thoi Son	46	O Phang	46
Brulant	46	Vang Tiêu	44
O Giol	50		
PRIX AÉRO
Plat, Spécial: 1000 m. environ pour Indochinois
Etoile	41k	Nénette	46k
Négus	46	Rutinitin	46
Marcoto ex Rigadin	43	Mistinguette	41
La Rasernie	46		

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỞI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc trối đặt ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sảng Algérie** quả thiệt là đồ thổ sảng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*

LES ANNONCES

TADRESSER:

...sax Bureaux du Journal
rue Catinat, 153-155-157
(1er étage)
...sax Bureaux du Trung-Bắc
Tân-Văn.
...chez M. M. Rayneau & Cie
..., rue Tronchet

...er tarifs pour les contrats
...gne durée. Les prix sont
...fes d'avance.

...nes et mandats pôi sous
...ôi ngày cho M. NGUYỄN-
...A, Tòng-lý Lục-tỉnh Tân-
...bài vỗ đăng báo thì đề
...H-HÒNG-MƯU, chủ bút
66

ÓA

...C CHO ĐĂNG

...hàn đầi vỗ cho trăng, sau
...ùng đó một-khích chi, rồi
...i chỗ nào nơi nào có con
...cho lịch, mea đến thả đong
...i có gập đặng cô nào
...hăng đến trăng gió, nguyệt
...o chẳng ngại nói nặng lời,
...ốc, mày ly đó mà đi cô
...g chưa chịu bỏ tánh. Ôi!
...mấy cô nhe tánh, bỗ nghe
...trăm việc gì cũng đều nghe
...ấu mẹ cha răng dạy. Nếu
...ỗ nên một người đàn-bà
..., tệ chẳng hề chịu ngồ ngay
...-điểm mảo-đáng ấy là hoa!
...r nên phong-hóa. Tục răng:
...ình, thì chẳng phải là vàng».
...thân!

Bạch-Thầy.

KHÔI HÀI

Chết ai nấy chịu

Thầy Long ngày nọ thừa nhàn, đi ngao-du phi hàng, ngẫu nhiên gặp thằng bé mũi một chiếc nước đuổi vững cáo trên, bèn la lên: « Ủa nầy nhỏ, nước đó đe làm sao mầy uống, rồi đây mầy đau cho mầy coi». Thằng bé tỉm tỉm cười, trả lời rằng: « Có phải tôi nống ở đâu! Thầng Nga biểu tôi múc cho nó nống, có đau thầy kệ nó chớ!

☆☆

Sao vậy ?

Có chàng bán thang kia thiệt thà quá lắm, ngày nọ vợ chuyển bụng đẻ, anh ta lăng-xăng đi rước mụ, và anh sắng đâu đó hoàn toàn, anh ta mới mạo vào trước chưn lầu, sau coi thằng nhỏ giống ai? Cho biết, khi anh ta thấy mặt trẻ liền nổi giận, vì anh ta sở nghĩ một năm chi cuối mình dinh lọ lem, đen hắc như thang hầm, mà sao thằng nhỏ nầy đỏ lôm; nên hỏi vợ: « Sao vậy mầy?! Nó có giống nước đa của tao đâu!»

☆☆

Anh cứ việc nói

Ngày kia có anh thầy thuốc, ngôn ngữ nhưu-nhưu, đến ra mắt một người mình hảo, lại nhằm lúc tri nao người đang nghiệm xét những đồ lịch nước lợi đâu. Thầy thuốc mở miệng: « Tôi đâu đao vô ông đây sự « làm rộn ông đi chăng!» — Người kiết bảo trả lời lại rằng: « Không sao đâu, anh cứ việc nói, vì tôi không có dỉ lại nghe đến đâu ana nói đó!..»

☆☆

Dựa rựa mà !

Hôm lễ Đinh-chiến, M. T., cô tánh cạ-rỗn, nên cái-irang thuc-nữ, tuy chưa bì Tây-thi, chớ hoa cũng nhường, nguyên chồng theo, khi cô đâu đi ngoài quan, thì tôi gặp mua-sắm V.: mất tiền, miệng cười, làm cho V., phải thẹn . . . . . , rồi vội vàng theo gót lý cô, đến cho vàng người. Mlle T., đương lại đợi, V., thấy, lấy rất tôi. Khi đến gần T., người xôn và hỏi: « Cũng là dựa rựa mà ! » Hai cô cho bể hề xẻu lên.

CÚNG LÀ THẦY CHÙA DỀ

Mới nghe qua ba chữ thầy chùa đề, thì Lục-châu chư quân tự ngỡ rằng tôi nói thầy chùa nhỏi đề. Không! Không phải vậy đâu.

Số là con rảnh rang gia sự, thừa nhân hứng cảnh giải buồn, mảng đương suy nghĩ, làm luốt đi hoài, bỗng xa xem thấy chòm cây, bong mát, tiếng chim kêu nhiều chích lích nhanh, luồn gió thổi đưa trề thành thôi, tôi mới lần bước đến nơi, thấy một cảnh chùa rất u nhan thanh-tịnh, nào tăng cao cô thọ, kiến vật sum sê, chẳng biết mấy chục đơi đề lại; xem ra một cảnh rất buồn bực vô cùng, dáng cho kẻ chơn tu lánh nơi trần tục. Bụng thầm vậy, nên mới lần vào cửa cổ-tự chơn tu, ấy một làm bạn đề: Y-Ri. ur, bốn bề cửa đông bịch bùng, chẳng có một ai lai vãn, cảnh quanh yên điểm, chẳng có chi khác hơn loài ruồm-bướm bay trong vườn kiến vật. Tôi mới lần xem phong cảnh, thoạt bên tai vẫn vẫn tiếng cười, lối gông, trước xem cảnh vật sau tìm người hỏi coi ai làm Huế-thương chùa nầy, tôi mới đề bước vào nơi, xem cho tường tận. Nào đề đâu nơi coi ai lại là nơi nhà khoi. Mà cũng chẳng thấy ai, tôi mới dừng đứng lại lòng lai nghe trong nhà có tiếng đơn-ông và đơn-bà cười giỡn. Tôi thầm nghĩ: Nơi chùa chiền là chỗ tu tánh, sau lại có tiếng đơn-ông và đơn-bà cười giỡn. Tôi đăng có lành lực mách, nên tôi sẽ tìm lại lần nơi nhà khoi, nép bên vách mà coi, thì tôi thấy . . . . . thấy . . . . thấy . . . , mà nhơm cho hon sẽ mấm nầy, đựt nơi nên thuyền mà nó đám làm đôi khả đó. Một sẽ đó chừng 40, đầu cao trọc lóc, cũng mặt ở độ chừng 30, đang ôm nhau mà giỡn, thỏ lục xô cũng. Thấy chuyện vậy mà gớm ghệ cho sẽ! Ác tăng chẳng kể đâu tội phước cùng Trời-Phật. Cầu bà-già nó ăn cho mập, mà nó lại đem lăng đối thế khi nhân; mà nó đối cùng ai? Tôi xin trả lời chịu nó đối cùng tin nữ thiên nam vì mà tin đi-đoan, bon sẽ ác mới loan lường gai. Chớ làm sao mà nó đối cùng bon in mi sam-tử ta cho đăng! Tôi ngồi bấy nhiên tôi bèn nhơ gót trở lui, gấp kế đi, đường tôi mới hồi sẽ đó là sẽ mà làm lông trong chùa như thế. Nghe tôi hồi, người người đều bích mắt, kẻ kẻ thầy bụng lại; trong đó có một người nói rằng: « Chú em muốn hỏi thăm cái thằng sẽ đó đó làm chi, nó tên là T. D., từ ngày nó vào ở chùa P. H., nầy, thì nó làm nhiều điều lộ quá. Hễ ngày rằm ngày bốn đạo ở tâu đâu cũng tựu lại mà làm công làm quả, thì sẽ D., ta lết xuống nhà khoi! Ta lết kiếm mấy chi đó-bà và mấy cô con gái mà trêu ghẹo, lấy chi nọ, thả giong be be, kiếm đề trêu ghẹo. Cần đờn-ông con trai thì sẽ ta không ngó tới. Làm thường thường như vậy đến mãng cuộc thì thôi, chớ sẽ đó khinh kẻ một cần giai bất biết, chuốt xôi nịch hết bụng chan ban. Xưa kia chùa nầy có ông T.-P.. . ở thì bổn đạo càng đông, vì ngài là kẻ chơn tu, nên cứ việc niệm kinh, tay lần chuỗi hột, chớ chẳng khi nao mà ngài bước cẳng xuống nhà khoi trong khi có đờn-bà và con gái. Từ ngày có tên sẽ D., nầy đến ở chùa nầy đây nay, thì kinh hàng chuyện hơn thua cùng người, mà người là kẻ tu hành không muốn hơn thua cùng sẽ D., mà làm chi, nên, ngài nhịn thua đề chùa cho sẽ D., ta ở; ngài mới tách mình qua chùa khác đề tu tâm đi. Ông ở tánh không quần tới việc phàm trần, cứ một đa từ bi; ấy mới thiệt là người tu niệm. Chớ có đâu như sẽ D., nầy tu! tu! tu đờn-bà, tu con gái; ấy là con quỉ phá chùa đó chứ em ». Người đó nói như vậy rồi từ giả tệ mà đi, khi đó tôi muốn tường gốc ngọn coi người đờn-bà đó là ai, nên tôi chạy theo kêu người đó lại mà hỏi thăm và cội nói hình dan người đờn-bà đó, thì người ấy cũng vui lòng mà trả lời rằng: « Chú em muốn biết người đờn-bà ấy sao? Người đờn-bà đó nội xứ nầy ai ai đều biết. Ấy cũng một bọn với sẽ D., đó chú em. Người đờn-bà đó là B. B., cũng đối thế gại người vô chùa nhờ cơm phật. Muốn làm có vài mà còn tiếc cái đầu tóc cảnh tiên, thà ba vàng một ngày bôi cho cớ ấy nên chùa nầy it ai đám đến. Còn sẽ D., am tự chứa nhơn nào kẻ đến, thường ngày tứ sắc dinh trên tay, như ngày rằm nay là cùng sự chi lớn có đựn-bà con-gái nhiều, thì sẽ ư mới ở chùa lưu. » Người ấy phán hay nhiều lời rồi từ giã tôi một lần nữa nữa rằng: Tôi có chuyện gấp đề ngày sau tôi gặp chú em rồi sẽ...

Tôi nghe người ấy nói như vậy thì tôi định có chứ chẳng lẽ xuống, nên tôi vội vội gọi trở về, ở đọc đang thăm ngủ. Uống thay cho một cành chưa rất u-nhã ma cũng có một vị Hòa-thượng chứa tu, đề cho những sẽ tăng nó vào ở mà làm đầu tôi hạ. Hay là sẽ D., nầy ở bang-Hội tự tại sơ tại đây chăng? Nghĩ chưng ngao ngán cho lũ đồi thế chúng nầy. Vẽ đến nay lấy viết mực biên ra sau, đây, cho lục châu chư quân-tử đều biết, phòng ngày sau sẽ D., nầy có đến chùa nào, thì phải làm trước nó cho xa, kẻo đề nó phá chùa, sau ân-nhu rất muộn.

Phạm-vô-TÀI.

DỊP TỐT

Qui vị muốn mua quần áo rẻ, thì hãy đến tại hàng

Số L. DESMARQUOY & Cie

Ở đường rue Pellerin, 61, SAIGON

Tại hàng có bán áo so-mi, giay, nón áo (cols) vớn vớn, đủ thứ đủ kiểu, giá rẻ lắm!

LỜI RAO THEO PHÉP

Dầu TỪ-BI là một thứ dầu trị phong, ghẻ rất thần hiệu, ai cùng đều công nhận; cho nên nhân hiệu dầu *Từ-bi* có con chim *Tri* đã cầu chứng tại Tòa thương-mãi Saigon *ngày 18 Décembre 1922*. Vậy kể từ ngày đã cầu chứng thì có một mình M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN có quyền chế tạo dầu *Từ-bi* mà thôi.

NGUYỄN-PHÁT-ĐẠT

COMMERCANT

Rue des Cotons n° 15 Hanoi

Bán sỉ, bán lẻ đủ các thứ tơ lụa hàng bâu (*Soierie Tonkinois*) của các hàng cơ xảo Bắc-kỳ chế tạo; ông, bà nào muốn mua nhiều thì gởi thư trước ngày mới tới để tính giá khác cho được phần hưởng lợi.

Ai muốn prix courant thì sẽ cho.

Adresse télégraphique,

NGUYỄN-PHÁT-ĐẠT, Hanoï.

Ngày 9 Mars 1923

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Giá bạc
Bỉnh nước	2.72
Ngân hàng Đông-Pháp	2.52
Ngân hàng Nông-công-thương	2.80
Ngân hàng Chartered	2.75
Ngân-hàng Đức-quốc đã là Banque Industrielle de Chine	2.75

Quốc trái Đông-pháp . . 89,50

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày mars 1923

Vạn lợi 3 %		58	65	Vạn lợi 4 %	1920	87	64
Vạn lợi 4 %	1918	72	25	Vạn lợi 4 %	1922	86	35
Vạn lợi 4 %	1920	71	20				

MỄ ĐỨC

Giá tiền như đồng bạc mỗi Chưởng bao trọi lại ở một trăm đồng M M

Vinhlong	4,750 1,4,5,0
Bà-rịa	5,10 — 5,20
Mỹ-tho	5,10 — 5,15
Gò-công	5,10 — 5,20
Cần-thơ	5,10 — 5,20
Giá Thương Hội Saigon	5,00 — 5,15

TÀU SẮP TỚI

Chiếc *Paul Lecat* ở Marseille sẽ tới ở nhằm ngày 22 Mars.

Chiếc *Aung le Rideau* ở Haiphòng sẽ tới ngày 24 Mars.

TÀU SẮP ĐI LỤC-TỈNH

Đi Namvien Angkor chiếc *Mékong* 8 Mars.

Id. Léo chiếc *L'Blanchet* 10 »

Đi Lục-tỉnh chiếc Khmer 9 »

Đi Cap và Baria chiếc Khmer và Haiman bữa thứ hai, thứ ba, thứ năm, thứ sáu, 8 giờ sớm mai còn thứ bảy 12 giờ trưa.

Kính lời cho Lục-châu chư quân-tử đặng rõ rằng tại tiệm có bán kiểu chụp hình hiệu **LUMIÈRE** và **JOUGLA** thứ 13 (18) 9x12, 13x18, 18x24.

ĐẠI-ĐỒNG

bảo-tồn-cửu, thợ trồng răng, chụp hình chụp ra lớn

ở đường Duperre số 49 và 51 Saigon

T. MORI

THỢ CHỤP HÌNH KHÉO

17 đường Filippini

SAIGON

Kính lời cho quí vị quan quí khách quen biết hãy nay dời rẻ rằng quí mẫu khôn đặn (mạnh, nên kể từ ngày 30 A ril 1923 nhà nchụp hình của người sẽ đông của không chụp hình nữa.

Chụp hình trong tiệm cho đến ngày 15 Avril 1923.

Kiến chụp hình đề lại giá rẻ cho người đông chụp.

PHÒNG QUAN THẦY NHỔ RĂNG VÀ TRỒNG RĂNG

VICTOR B. DEJEAN

5, Rue Blancsubé, Saigon

Ai muốn nhổ răng và trồng răng cho êm ái không đau đớn nhứt nhối thì xin đến tiệm quan lương-y VICTOR B. DEJEAN, có bằng cấp tấn-sĩ về khoa nhổ răng trường thương đang Huế-kỳ và thầy nhổ răng ở trường đường đăng y-khoa ở Paris. Phòng nhổ răng ở đường Blancsubé số bài 5 Saigon

RƯỢU CỔ-NHÂN HIỆU DEJEAN

NGON THƯỢNG HẠNG HƠN HẾT

Đã đăng cơ nồng Rượu Cổ-nhân hiệu « DEJEAN » vì nó đã ngon mà giá lại rẻ.

Đem bài bên cơm nên đáng mết lắm.

Có trữ bán tại hàng

DENIS FRÈRES

là Đại-lãnh ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane

Hỏi các ngài có XE-HƠI

KIỂU MỚI RỐT HẾT HẠNG NHỨT ĐÂY

Xe-hơi hiệu : DE "DION-BOUTON,,

6 chỗ ngồi — 12 mã-lực

Có năm thứ nói đây :

Elégance *(Mạnh-bạo)* Là bởi sự đều-đặng, không sai sót, không chê đặng, rất đúng bực.

Comfort *(Đề-đạm)* Là bởi sự chịu đựng vững-vàng của nó.

Vitesse *(Lẹ-làn)* Là bởi sự sắp đặt từ tế cái xú-bắp của nó và nắp xi-len.

Economie *(Gọn-ghẽ)* Là bởi sự sắp đặt xú-bắp tử tế.

Sécurité *(Vững-đặt)* Là tại cái thắng nó tốt, đều 4 bánh với cái thắng sang số của nó.

Xe-hơi *De « DION-BOUTON »* bằng 10 mã-lực

Được việc trong trường đấu lớn — Thường thường có lại những kiểu rất lạ

Xe-hơi *« AMILCAR »* bằng 6 mã-lực

Xe nhỏ kiểu mạnh-bạo và gọn-ghẽ

LE NÉOPTOL FRANÇAIS Paris

Thứ thy độc cốt nhứt. Giết độc-trùng. Tránh khỏi sự triêm-nhiễm và các thứ bịnh Bán các mũi hồi và đơ.

Có trữ bán tại hàng **E. HEUMANN**, *số 60, đường Mac-Mahon Saigon.*

CÁO BẠCH

Kính lời cùng chư quí vị điền chủ đặng trường. Tôi thay mặt cho hội nhà máy xay lúa ở Viễn-đông « Rizeries d'Extrême-Orient Saigon » mua gấu lại Bentre.

Chư vị điền chủ ông nào muốn bán lúa, xin viết thơ cho tôi mà thương nghị, bên giá đã được khá mà sự tiền bạc lại chắc chắn.

Nay kính

NGUYỄN-DUY-HINH

Thành-hóa Mocay.

TIỆM BÁN HÀNG RẺ VÀ TỐT

TIỆM

WASSIAMULL ASSOMULL & Cie

TẠI **SAIGON** : *86, rue Catinat*

TẠI **CHOLON** : *188, rue des Marins*

Xin qui Ông, qui Bà cùng các Cô, khi nào đi Saigon và Chợlớn, hãy ghé tiệm tôi chơi cho biết — Hàng đã kiểu, rất tốt mà giá rẻ — Chẳng tôi lấy làm hân-hạnh mà rước qui khách.

KÍNH ĐỒN.

Xe-máy và máy đèn điện

Sửa các thứ máy và bán đồ phụ tùng

Xe-máy mới bán từ 50 đồng mỗi cái

Còn ai muốn mua đi bán lại thì tìm giá khác

Lãnh bán xe-máy hiệu Phi-Phí và Malbrong xe thiệt hơn hết

ĐẠI-ÍCH, *162 đường des Marins CHOLON*

LỜI RAO

Vì muốn tính sổ sách hạ giá các món hóa vật 4%.

T. MORI Bazar Japonais,

17, rue Filippini SAIGON.

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE ASIATIQUE

38, rue de Canton — à Cholon

TỪ CHẾ ÍCH-MẪU-HUỜN

Thứ thuốc hườn nầy rất có tài thôi-sanh dị sẩng (thuốc gục đã đã) nó lại điều hòa kinh-mạch, làm cho ấm áp tử cung, ít hay đau bụng, tiêu trừ bạch-đái; an thai thuận khí, trục ở sanh tân. Nói tóm một lời: ít bất cập thai tiền, sảng hậu, thầy đều đồng dưỡt.

Mỗi lần uống 1 hườn

Phải dùng rượu trắng 2 chưng, nửa chén nước gừng, hòa với thuốc mà uống.

Nếu có một hơi vàng thì phải dùng thêm 1 chén đồng-tiện (nước đái con nít) kị đồng đồ bằng sắt.

Chư-tôn có mua thuốc nầy xin hãy nhìn cho kỹ cái nhãn Ông Phạt Mộc của Nhị-Thiên-Đường thì mới khỏi lầm đồ giả.

Y-học-sĩ, Vi-Tế-Sanh chế.

VIN de VIANDE

Rượu máu thịt

AUBERT

AUBERT

Thứ rượu bổ lực và bổ huyết hay hơn hết, tốt đó đến giờ ai ai cũng biết.

Của

SOCIÉTÉ du GRAMINOL & SUPERCÃO chế ra

Có được thưởng NGÂN-BÀI, KIM-BÀI

HORS CONCOURS

MEMBRE DU JURY

Có bán khắp nơi : Có trữ tại :

MAGASIN UNIVERSEL

157, Rue Catinat, 157

NGUYỄN-VĂN-THIẾT

Quản-lý

PHÁP-VIỆT KHÁCH-LÂU

Hôtel de France

N° 157, Rue Catinat, N° 157 — SAIGON

PHÒNG

Mát mẻ, Thanh tịnh

PHÒNG TẮM Sạch-sẽ, có MÁY

GIÁ RẺ

VẢI MÙNG bề khổ rộng 0m80

LÁNH XUYÊN Bắc-kỳ đủ mỗi kiểu

XIN HỎI GIÁ LẤY KIỂU MẪU

ECHANTILLONS

ĐỒNG-THỊNH

4, RUE DE LA SOIE — HANOI

MUA SỈ

Sẽ đăng giá rẻ

Lời nhiều

GIẢI GÂN CỐT, ĐẠI NHỰC XA NHỌC-XAO, GẪY MÓN

HƯ HUYẾT

THỊ DÙNG LẤY THUỐC HUYẾT.

DESCHIENS.

Là một thứ thuốc bổ-huyết thượng hạng, cần dùng-ý lắm cùng nhiều.

Bổ hơn thịt sống và thuốc có chất sắt. Nhiều dùng trong các Dưỡng-đường thành Paris.

Hãng chánh DESCHIENS, 9 đăng Beudry Paris và các nhà thuốc.

ÂN UỐNG CHẲM TIÊU

ĐẦU LẮC LÉO

CỨT KHÍ

BỊNH TRÁI KẾ

NHỨT ĐẦU ĐÓNG

Nước suối **SAINT GALMIER**

Mọi **BADOIT**

LÀ MỘT THỨ NƯỚC HƯỞT SANH DƯỠNG TIỂU TIỆN KHÔNG CÓ THỨ NÀO SÁNH BẰNG

HÃNG THỨ CHÁNH TẠI ĐÔNG-PHÁP CÔNG-TY NẶT DANH *POINSARD & VEYRET*

(Compagnie d'Extrême-Orient)

BỊNH MẮT MÁU

MỤN MỤC NGOÀI DA

BỊNH MỚI MẠNH MÀ LÂU LẠI SỨC

THẬN VÀ BONG BÓNG

ĐAU MINH NHỨT GÂN CỐT

PHÀI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông **GIUNTOLI** *Chủ-nhơn ở lại đường Catinat môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lâu*

(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đến gót ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm này bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-hàng ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rà, dây-chuyền, đồng-hồ, mail-day bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiếng soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt bằng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các trong-y rất đến hạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong *ci-rà*, hàng tai đủ kiểu.

Ông **GIUNTOLI**, chủ tiệm vàng hiệu **CON RỒNG VÀNG**, hồi trước có làm thợ bạc và thợ lặn đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

CHỦ ĐIỀN !
NÔNG GIA !
CẦU NHÀ CÓ XE HƠI !

Cần mua gì cần chư-tôn muốn làm hàng sắt, làm ván hay là [illegible] máy mác và đồ khí-cụ về nông-nghiệp; [illegible] nhà rất cần mua sắt hàng tăng, gạo, đồng, đồng [illegible]

Thì xin chư-tôn hãy đến:

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marine

Đây thấy mới 25 mà đặt.

Làm kỹ-càng lắm, có tay thợ thuyền-môn ở các xưởng kỹ-nghệ bên bên Pháp-quốc [illegible]

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KỂ NGHỀ CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát thành. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng lực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm thác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, văn là nhơn-nhơn bào-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc [illegible] người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bên hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm ẩu, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếm hiểu đài sĩ;

Vì thuốc thánh tốn, mất lắm thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau lắm, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, [illegible] hề hưởng cách bào-chế [illegible] theo toa của quan thầy;

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngỗ công tiệt-qui

Đã lắm phen, Bản-báo có tuyên ngôn rằng sẽ mở Tự-do-diễn-đàn nầy, Bản-báo riêng để cho tiệt qui bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, chẳng đã lắm phen, Bản-báo gặp nhiều cô chỉ hằng thật rằng tên kỳ dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy, hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để đại vào. Xét là một điều đáng cho là khắp nhược, mà người chưa chịu đa-nhơn chưa bỏ. Nếu việc quả, mình dám đương cầm viết chép ra đã gương giáp ích, có sao lại sợ mà các danh? Hà chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái tật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bản-báo từ đây, những bài ở đàn gởi đến, tên kỳ không rõ, hoặc Bản-báo không nhận biết, thì Bản-báo không ấn hành. Lại sau những bài ấn hành trong mục nầy, thì Bản-báo đã trọn về phần người kỳ tên gánh chịu lấy những điều cang hệ gì xảy đến; Bản-báo không cang-qui.

L. T. T. V

ĐẠO THÍNH BỐ THUYẾT

Chán rượu bỏ đầu, xin lục-châu ghé mắt

Ngỗ công lục-châu chư quân-tử đặng rõ: Hôm ngày 12 Annam, Trương-minh-Ý có đặt một bài đề trong Lục-tỉnh Tân-văn số 1578, nói rằng: Thầy chùa chơi ở tại chùa Bình-đăng Khánh-lâm tự, nói thêm cho thầy-ati có vãi làm cho nào động trong lục-châu, dám nói rằng cô vãi G... đạo sáng, không có bằng cớ chi, và thầy-ati là người tự thuở nay ở chùa chưa có đều chi xấu, mà Trương-minh-Ý thêu đặt như vậy là bởi lúc say nghe lời đồn-đãi nói xấu cho người. Xét kỹ đã lỗi cùng người lại tội cùng Trời Phật. Ngày nay minh-Ý đã lánh rượu lại rồi, ăn năn, trí quá tất cải. Kính xin trong lục-châu quân-tử chớ tưởng bài ấy là thiệt; xin bỏ chuyện ấy đi, Trương-minh Ý tự biết rằng chùa Khánh-lâm là thiện hành lâm; người trong kỳ-hội cũng nhiều vị văn minh lại nhiều người lương-thiện cũng đều biết rõ vậy.

Chẳng phải như lời Trương-minh-Y.

XIN HỎI M. LÂM-QUANG-CHIÊU

Chánh Cai-tổng Định-phước

Hôm tiết nguyên-đán, thừa nhàn, quá bước đến tỉnh Châtho, đặng xem mới nhà công-sở Tân-an, bài hội đầu tài, thiệt rất thú-vị cho người du-lịch. Bởi thế nên tôi nhớ lại cuộc đấu bán năm rồi ở thành Marseille mà thầy đăng thay mặt cho toàn dân bổn tỉnh, làm một vị đại-biểu dự khán, nhằm chẳng còn chi vinh-diệu hơn. Chả công gì hân-hoan bằng; là Chánh-phủ Đại-pháp cho đăng mặt người quảng-kiến đa-văn, xứng đáng thay!

Đêm nhà ai nấy sáng, lẽ ấy cố-nhiên vậy. Hôm mới nổi là chẳng đặng nghe tiếng đội, chẳng chẳng đặng thấy lằng yến sáng, mà người đứng ở trước đang trông mong đó thôi! Cớ bởi nên M. Huỳnh-da-bông nghị-viên đại-hạt Canthơ có diễn-thuyết, vì M. Đồng cũng đặng dự cuộc như thầy. Theo trong lương tâm của tôi đoán quyết thầy sẽ vui lòng hay lẽ duyên do, và tôi không dám làm cho phiền lòng thầy, tự thuật từ tân kéo neo trở lại, vì con chưa đã lâm ông thuật rõ đường đi nẻo bước, nếu lao tâu đó lại nổi lão, chánh-e nhiêm tai chín mất, cũng là làm cho cũ lối đi rồi! Xin hỏi tất một lời là thăng nào, ngày nào, lúc nào thầy bước chơn xuống xe điện thầy đi tới đến camp Prudo là đài diễn-sảo, thầy thầy đặng những chi, của nước nào, cực-kỷ, co-xíu; thầy nghe đặng những lời khen chê hồ sáng của tỉnh ta là bao nả? Rất đỗi ông T-v-Ch... du lịch có mấy tôm ở Cap, cách tỉnh ta có vài trăm ngàn thước, còn lấy đa nhiệt-thành chẳng mang một xac, thuật rõ đuôi đầu huốn hồ một ông đại-biểu như tây, nếu cao, bề rộng, nghan (tầng, cách trở, nó điền-nhiên chẳng ngại đến cuộc sanh-tồn, cơ tiến hóa, trong tiết thời nầy ư! Tôi dám chắc ông Lê-hoàng liên-sanh sẽ tâm chung đắc lành, rồi ông cho thầy một khoản giấy, đặng thầy tả cái sự nghe thấy so sánh với người, ngõ hầu bổ ích cho đàng công-thương kỹ-nghệ của xứ ta là tỉnh Sôctrăng mà thầy đang hành chánh trong một phần đông vậy. Xin thầy nhận lời.

Kim dit Vàng.

cựu chiến quân.

MUỐN GIỮ MÀU SẮC CHO XINH

Đa ta thường hứng bụi, bụi ấy lớn công mà hồi lần bít lỗ lông lại. Đã do đó ấy ấy, phải làm sao cho tan ra hết đặng cho lỗ lông thở hơi thoát thả. Muốn giữ sắc ta cho lịch và tươi thì phải tránh cho cho lỗ lông bị bít. Bột nhiều và sệt của thứ xà-bông Cadum thấm tốt lỗ lông, đuổi hụi bụm cùng đó ấy ấy ra hết và làm cho da trở lại tươi mát và trong trẻo. Có bán mọi nơi, 2 quan.

Cuốn «THỜI-SỰ CẨM-NANG»

NĂM 1923

Cuốn «Thời-sự cẩm-nang» là một bổn sách rất hữu ích cho mọi người, vì trong đó có: Việc chánh-trị, công-văn, sự điền-dưỡng, văn-uyển, việc thông-hành, ngày giờ tàu cùng xe-lửa chạy, viên quan quới chức giúp việc các tỉ và các tỉnh trong xứ Nam-kỳ, các lồng, các làng, các nơi thẳng cảnh văn văn.

Mỗi người nên có một cuốn trong nhà mà dùng.

Sách nầy nay đã gần in xong rồi.

Vậy xin quí ông, quí bà, quí thầy, quí cô:

1° Ở các tỉnh

Gởi thơ lấp tức lên cho ông Nguyễn-văn-Của, chủ nhà in «Imprimerie de l'Union» số 157, đường Catinat Sai-gon, đặng biên để dành mỗi người một cuốn, kẻo chừng in rồi thì hết liền.

2° Ở thành-phố Saigon Cholon

Nhơn dịp rảnh rang, đời gót ngọc đến tại nhà in của ông Nguyễn-văn-Của «Imprimerie de l'Union» số 157, đường Catinat Sai-gon, đặng mua sách kẻo chừng, nếu chậm trễ thì không còn mà mua.

NƯỚC TẨY TRƯỚC

tốt hơn hết và rẻ hơn hết

LÀ THỨ NÀY ĐÂY:

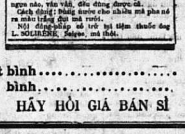

PHARMACIE PRINCIPALE
L. SOLIRÈNE, Pharm. de 1re cl.
Place du Théâtre — SAIGON
Dépositaire exclusif pour l'Indochine de la
Crésyline HACHER
Désinfectant puissant et économique
Pour Bains, Lessives, Lavages, Pansements, Soins de la bouche, Injections, Douches, Lavements, Gargarismes, Soins des yeux, Soins des oreilles, Soins des cheveux, Soins des mains, Soins des pieds, Soins des ongles, Soins des dents, Soins des gencives, Soins des lèvres, Soins des joues, Soins des paupières, Soins des sourcils, Soins des cils, Soins des narines

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nắm hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, ngài sẽ gởi cho không

L. SOLIRÈNE
Dược-sư tốt nghiệp
Ancien Pharmacien de 1re classe
Ancien Interne des Hôpitaux de Paris
Ancien Chef de Laboratoire à l'Institut Pasteur
Ancien Chef de Clinique à la Faculté de Médecine
Ancien Préparateur à la Faculté de Médecine
Ancien Lauréat de la Faculté de Médecine
Ancien Lauréat de l'Académie de Médecine
Ancien Lauréat de l'Académie des Sciences
Ancien Lauréat de l'Institut de France
Ancien Lauréat de l'Institut Pasteur
Ancien Lauréat de l'Institut Chimique
Ancien Lauréat de l'Institut Pharmacique
Ancien Lauréat de l'Institut Thérapeutique
Ancien Lauréat de l'Institut Hygiénique
Ancien Lauréat de l'Institut Médical
Ancien Lauréat de l'Institut Scientifique
Ancien Lauréat de l'Institut Industriel
Ancien Lauréat de l'Institut Agricole
Ancien Lauréat de l'Institut Commercial
Ancien Lauréat de l'Institut Financier
Ancien Lauréat de l'Institut Juridique
Ancien Lauréat de l'Institut Politique
Ancien Lauréat de l'Institut Social
Ancien Lauréat de l'Institut Moral
Ancien Lauréat de l'Institut Religieux
Ancien Lauréat de l'Institut Philosophique
Ancien Lauréat de l'Institut Littéraire
Ancien Lauréat de l'Institut Artistique
Ancien Lauréat de l'Institut Musical
Ancien Lauréat de l'Institut Théâtral
Ancien Lauréat de l'Institut Cinématographique
Ancien Lauréat de l'Institut Photographique
Ancien Lauréat de l'Institut Phonographique
Ancien Lauréat de l'Institut Radiophonique
Ancien Lauréat de l'Institut Télégraphique
Ancien Lauréat de l'Institut Téléph